

SLOVENSKI NAROD.

Izida vsak dan, izven ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijaške velja nižanja cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opravištevno, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Pa spet: glavne terjatve slovenskega naroda!

Iz Savinjske doline 12. avg. [Izv. dop.]

V Galiciji, na Češkem in v Dalmaciji je bil slovanski jezik v šole in uradnije uže vpeljan. V Galiciji nij nobene druge šole in nobene druge uradnije, kakor poljske in rusinske. Galicija ima dve univerzi in Poljaci se prizadevajo, dobiti svojo lastno najvikšo sodnijo, če ravno uže sedaj pri najvikšji sodniji na Dunaji poseben poljski oddelek obstoji. V Dalmaciji so le slovanske in italijanske šole in uradnije in na Češkem, na Moravskem bi se utegnili v kratkem na enaki način narodna enakopravnost dovršiti, ker tu tudi uže v nižjih in srednjih slojih obstoji.

Na zadnje mora vendar le enkrat tudi v deželah, v katerih Slovenci prebivajo, enakopravnost resnica postati!

Slovenci morajo sedaj najvažnejša pisma, ki so v nemškem jeziku pisana, podpisavati, na pri: kazenska zaslišanja, kjer gre večkrat za življenje, kupne pogodbe, s katerimi prodajalec vse svoje premoženje proda, dolžna pisma, menjice, ženitne pogodbe, razprave zapuščin, oporoke itd.

Naši nasprotniki nam navadno ugovarjajo, da je tisti, ki je zapisnik spisal ali kako pismo napravil, obéh jezikov tako zmožen, da se nanj popolnem moremo zanesti. Na ta ugovor jim bodo pravi odgovor vedeli dati filologi, ki se pečajo z jeziki. Oni gotovo ne bodo tajili, da je zelo težavno, iz enega jezika v drugega prav predstavljati. Sedaj se pa hoče od uradnikov, ki vsak dan po osem do deset ur službena dela opravljajo, terjati, da bi na prvi pogled iz enega jezika v drugega prav predstavljali. Kakšen obraz bi naredil Nemec, če bi se od njega terjalo da naj podpiše za-

pisnike ali pisma, ki niso v nemškem jeziku napravljeni. Enake dolžnosti, enake pravice, mi vsi plačujemo enake davke. K pravicami spada tudi prirojena pravica, v vseh zadevah svojega materinega jezika posluževati se.

Vsi avstrijski narodi naj zahtevajo svobodo in enakopravnost, in v narodnih vprašanjih ne bo nobenega prepira več. Z združenimi močmi bomo vsi delali na blagor domovine. Če bi se slovanski jezik vpeljal samo v šole, v uradnije pa ne, bi bila to le polovična naredba, katera bi, kakor vsaka polovična naredba, ne peljala do zaželenega konca, ker dokler Slovenci nima zagotovila o tem, da, če oni študije na univerzi dovrše v svojem materinem jeziku, so zmožni za najvikše službe v upravi, v pravosodju, v poduku, v finančnih oblastnjah, kakor je to v Galiciji in na Hrvaškem vpeljano, se bodo oni na škodo svojega materinega jezika v nemškem jeziku bolj izurjevali, ker se pri toliko šolskih predmetih ne morejo v dveh jezikih enakomerno izuriti. Kaj bi Nemci rekli, če bi bili prisiljeni, se najpoprej tujega jezika naučiti, da bi se potem še le v tem tujem jeziku zamoogli učiti realnih predmetov, pravoslovja, zdravništva itd.

Da bi si Nemci in Slovenci mej soboj ne mogli očitati, da en narod za šolske naprave drugega naroda kaj plačuje, bi se morali stroški za šolske potrebe posebe razdeliti, posebe nalagati, denar posebe pobirati in narodnim kurijam gospodarstvo izročiti; — zraven tega bi se mej Nemci in mej Slovenci našli tudi gotovo patrijoti, ki bi zaloge za narodne šole s prostovoljnimi doneski pomnožili. Pri vseh višjih oblastnjah v deželah z mešanim prebivalstvom in pri vseh centralnih oblastnjah bi se morale narodne kurije vpeljati. V Ljubljani bi se morala ustanoviti slovenska

univerza, kakor je bila za Hrvatsko ustanovljena univerza v Zagrebu.

Kar sodnije zadeva, bi se morale nadsodnije v Gradcu in v Trstu odpraviti, in bi se morala napraviti nadsodnija v Ljubljani za Kranjsko, Istro, Goriško, za Trst, spodnje Štajersko in spodnje Koroško. Nemški deli Štajerskega in Koroškega pa bi se morali prirediti nadsodniji na Dunaji. Na ta način bi slovanski uradniki mogli biti nastavljeni v slovanskih deželah, nemški pa v nemških, in tem uradnikom bo gotovo jako ljubo in prijetno, da bodo samo nemški jezik slišali. Kakor hitro bodo taki gospodje, ki se prekrizajo, če slovensko besedo slišijo, v svojo domačijo se vrnili, bode narodni prepir popolnoma nehal in Slovenci bodo mej seboj živeli mirni in zadovoljni.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 23. avgusta.

Češki narodni listi terjajo od novega ministerstva zlasti ustanovljenje češke univerze, ali naj se češkemu jeziku kot učnemu jeziku uže zdaj precej, uže v tem nastopajočem šolskem letu na praško univerzo pot odpre tako kakor nemškemu. „Pokrok“ pravi, da so nemški profesorji na praški univerzi dozdej na to delali, da nij mogel kak Čeh mesta dobiti. Tu mej nemškimi profesorji veje prusk duh. No, o tacem pruskem duhu tudi mi Slovenci v nekih naših krogih dosti čutimo.

„Moravska“ „Orlice“, dozdej organ dr. Pražaka, terja zdaj od ministerstva: izpremembe v nekaterih namestništvih in izpremembe v političnih uradih zlasti tam, kjer je za izvedenje jezikove ravnopravnosti to potreba, izprememba v deželnih šolskih svetih, i. t. d. Vse to je potrebno tudi pri nas.

„Poljska“ „Gazeta Narodowa“ pravi o zdanjem položenji v Avstriji: „Rabies teuto-

Listek.

Črtice o knjigi „Drugo Berilo in slovnica za ljudske šole“.

Na Dunaji. V c. kr. založbi šolskih knjig 1879.

(Objavil Tone Brezovnik.)

(Konec.)

Da si sem zgoraj pisavo (jezik) izbornozval, si vendar osmelujem tukaj opomeniti nekaj oblik, ki se mi nenavadne, krive zdé, ali ki bi se vsaj v čitanki za ljudske šole ne jemale, posebno ko zapazim, da se tudi čitanka ne drži dosledno ónih oblik. Sploh moram toliko opomeniti, da je naš jezik dobil v zadnjem deceniju toliko novih izrazov in novotarij v obče, da bo ljudstvo upešalo pod temi vednimi izpremembami. „Kako moremo po pameti zahtevati, da naj se vsak človek vedno in vedno je-

zika uči?“ („Zvon“ 1879, stran 157.) — Tako se mi zdi, da je v čitanki rabljena oblika „je“ namesto obče rabljenega „jih“, da si prav pravilna, celo nepotrebna in da se ne bo nikdar mej ljudstvom udomačila. Isto velja o izrazu „radi“ namesto poštenega „zaradi, zavoljo“ itd.; „ozbilno“ namesto „resno“ in dr. Vsaj še meni, ki sem uže vendar nekoliko izurjen v slovenskej pisavi in čitanju take besede (izrazi) mnogokrat, ko jih (moralo bi biti „je“) čitam, nekako preglavico delajo — vsaj nij čuda, ko imamo sedaj tri sorte „je“ (glagol, pomožni glagol in zimek) in dve sorti „radi“ — kako še le učečim se otrokom. Sploh pustimo te novotarije za kak decenij, naj si ljudstvo sedanje, če mogoče, osvoji in jih prebavi, potem pa pridimo — v božjem imenu — zopet z novimi, drugače bodemo s tem vednim purificiranjem čitajoče slovensko ljudstvo popolnoma zbegali. „Brez

potrebe nam oživljajo in vrivajo stare besede in oblike, katerih poprijeti se nam nij moči. To delovanje je predoktrinarno, zatorej neplodno, da mnogokrat celo škodljivo. — „Zdi se mi, da ne trdim preveč, ako pravim, da je ta nesrečna novotarija nakopala mnogo neprijateljev našemu jeziku, narodnosti našej, in to tudi v vrstah naših rojakov in še bolj naših rojakinj“. („Zvon“ 1878, st. 156, 158.) —

Prav čudno se mi pa zdi, kako je prišel specivično koroški izraz „dro“ (stran 77) namesto navadnega „da“ (ja) ali „pač“ v čitanko. Dijalekt naj bi čitanka vendar ne razširjevala! Čisto nova mi je oblika „čerešnja“ namesto „črešnja“. — Lok preveč napet, rad počí!

Predlog „v“ ali „u“ se tudi ne razločujeta tako strogo, kakor bi po mojih mislih

nica prihaja vselej na dan, kadar hoté dunajski časopisi kak članek o pomirjenji ne-nemških narodnostij v Avstriji pisati. To pomirjenje hoče minister Taaffe izvesti in dr. Pražak je ta cilj izrekoma naglasil, ker bi se s tem monarhija ukrepila. Kakor pijavka v soli, tako se vije „N. Fr. Pr.“, kadar misli, da bi se vendar morda en del ustavovercev za to sporazumljenje udal.“

Grof Andrassy pojde te dni v Gastein na dogovor z Bismarkom, ki ga je pismeno povabil. Ali pojde uže kot razminister tega velicega vruga Avstrije obiskat ali še kot minister, to bomo videli.

Gledé vprašanja, kdo bode minister vnanjih stvari, kadar Andrassy odstopi, piše „Pol.“ v četrtek, da je Čehom prav, če je naslednik Andrassyjev tak mož, ki bode Magjarom všeč in ki bo čuval, da se njihovi interesi obvarujejo, in „Pol.“ je tudi prepričana, da Taaffe ne bode nič imel zoper to, ker on hoče sprijazniti, ne pa spreiti in razdražiti. Nihče neče opravičenega vpliva Magjarov na tok vnanjih zadev krajšati. — To piše češki organ, da bi Magjare potolažil, ki so uže začeli Taaffeja pisano gledati.

V četrtek je bil Andrassy na Dunaji pri cesarji v poldrugo uro trajajočej avdijenci. Cesar je v principu sprejel njegovo ostavko (ali njegov odstop), pa mu je rekel, naj imenuje koga on misli, da bi bil naslednik. Grof Karolyi neče sprejeti, ker ne zna magjarski, da si je Magjar.

Vnanje države.

Ruske novine pišejo o Nemcih takó, kakor zaslužijo ravno — Nemci. To jezi Bismarkovce, in oni zatulijo radi na rusko vlado zaradi tega, da rusko novinarstvo ščuje. Na to je rusk list „Otgoloski“ te dneve v jednom članku razložil, da je ruska žurnalistika prosta in svobodna, kar se tiče vnanjih vprašanj, in da vlada ne vpliva v tem oziru. „Nord. Allg. Ztg.“ daje na to prav nemško-svoboden odgovor: zakaj ruska vlada bolj cenjuje ne rabi. To so svobodnjaci.

Cesarjevič naslednik je odpeljal se na ladiji „Carevna“ v Švedijo in Dansko. Dve jahti ga spremljati. — Nemci v rajbu se tudi na pot ruskega cesarjeviča hudo jezé, ker nájajo radi, da bi Švedija in Danija z Rusi prijazni bili.

Iz Kristijane se poroča, da sta bila dva nihilistična ruska begunca, študenta Kab in Preverenski v Wadsoe prijeta in zaprta. Rusija terja nja izročenje.

Dopisi.

Iz Št. Petra v savinjskeje dolini 21. avgusta. [Izv. dop.] 19. avgust je bil za nas slovesen dan. Vsled neumornega delovanja našega g. učitelja in zastopnika banke „Slavije“, Jakopa Vodlaka, podarila je

zavarovalna banka „Slavija“ našej občini brizgalnico, katero so ta dan iz Ljubljane pripeljali in poskušali. Od vseh strani je vrelo ljudstvo skupaj, ko je začulo godbo, ki je brizgalnico spremljala in z veseljem je sprejelo krasen dar narodnega zavoda. Brizgalnica je bila lepo opletena in slovenska trobojnica je vihrala na njej, dober vtis je napravilo na ljudstvo tudi, da je brizgalnica z narodnimi barvami pobarvana. A veliko veselje polastilo se je občinstva še le, ko se je pri poskušnji svedočilo, da je brizgalnica tako izvrstna in tolikanj močna, da so se jej i celjski „feuerwehri“, katere je g. Lenko navlašč najel, čudili. Priznavati moramo, da tak izdelek g. Samasi, zvonarju v Ljubljani, ki je brizgalnico izvršil, čast dela. Isto tako moramo slavnemu ravnateljstvu banke „Slavije“ javno svojo zahvalo izreči za ta dragoceni dar, s katerim je banka pokazala, da jej je ležeče na blagostanji svojih zavarovancev ter njo smelo našemu ljudstvu priporočamo. Banka „Slavija“ je dosedaj jedina zavarovalnica, ki daje brizgalnice ónim občinam, kjer je primerno število zavarovancev. Ako pomislimo, kolika dobrota je brizgalnica za ves okraj in se spomnimo, koliko požarov se nam, posebno letošnje poletje od vseh strani naznanja, ne moremo drugega nego želeči, da se vsakdo, ki še nij zavarovan, ne obotavlja dolgo, da se ne bode potem, ko je uže prepozno, kesal; kajti še le po požaru izpozna pogorelec dobroto zavarovanja.

Iz spodnjega Štajerskega

21. avgusta. [Izv. dop.] Od več strani prihaja tožbe, da se pisma, posebno obrtniška ali trgovska pisma na c. kr. poštah izgubljajo. Ali bi se ne dale naredbe uvesti, katere bi odpravile ta, občnemu blagostanju škodljivi nered?

Jaz mislim pri izročevanju c. kr. pošte naj se natanko ozira, ali nij kompetent odvisna oseba, ali pa obrtnik in trgovec. Pri sedanjem svobodi obrtnije in kupčijstva zdi se mi velika krivica, da se podeli kakemu obrtniku ali trgovcu pošta in s to — tako rekoč — privilegijo, svojo konkurenco prikraševati. — Njemu je dana prilika, vse firme, od katerih njegová konkurenca blago prejema, vsa kupčijska poročila, potem naznaila blagajnih cen in kupčijske pogodbe na listnicah in nakaznicah za več ur prej v svojo prid porabiti, nego nadpisanec ali adresat, kateri na ta način če dalje večjo škodo trpi! —

Kar se pa drugih nedopuščenih zadev tiče, katere imajo biti le v škodo konkurence in katere se tudi nahajajo, more najbolj presoditi vsak praktični obrtnik, posebno pa trgovec. Zatorej svojo misel še enkrat poudarjam in gotovo tudi iz src več družih obrtnikov, da bi uže zaradi pravicoljubnosti in občnega blagostanja, odvisni ljudje, obrtniki, posebno pa trgovci v krajih, kjer se njihova konkurenca nahaja, ne imeli zgoraj omenjene privilegije! Želeti bi bilo, da še kdo o tem več objavi.

Iz Kobarida 20. avg. [Izv. dop.]

Zadnja beseda privabila nam je obilo domačinov, in tudi lepo število Tolminec nas je počestilo. Vršilo se je sploh vse redno in izvrstno, da se je videlo, koliko so si gg. diletantje prizadjali, napraviti nam takó vesel večer. „Mili kraj“ moral se je ponavljati po občnej želji, posebno so nam mili glasi g. P. na uho doneli. Igra „Ona me ljubi“ se je izvrstno igrala. Odlikoval se je g. K. . . . k. Ravno tako se mora hvaliti igra: „Gluh móra biti“. Odlikoval se je pri tej igri gospodič P., katerega neutrudljivosti imamo zavaliti se za besedo. „U boj“ se je moralo ponavljati po želji vseh, to se je videlo, ker se nij ganil noben s svojega mesta, da si je bila beseda s tem končana. Po besedi bil je splošen obed, in napivalo se je obilo. Gospoda se je še pozno v noč na plesišči radovala. Vse je bilo lepo in redno, vendar je imelo marsikaj temno lice. Jako me je ranilo slišati pri besedi „von den hohen diplomaten“, s katerimi je imela menda uže vrla tolminska čitalnica opraviti, govoriti italijanski! Isto tako o tukajšnjem učitelju K., ki se je dal od nespetnih „bab“ zapeljati, da se je odpovedal sodelovati pri besedi, dasiravno je šlo vse le „za narod“, „za mili narod“. Vendar naj ne misli g. učitelj, da nam je kako nezgodo prouzročil.

Domače stvari.

— (Kranjski deželni odbor), ki je sestavljen iz vodij ali glav nemškutarske klike gg. Kalteneggerja, Dežmana, Schreyja in Toni Gariboldija — sklenil je v petek „protestirati“ pri vladi zoper znano peticijo kranjskih slovenskih deželnih poslancev, ki so od ministerstva Taaffejevega zahtevali, naj se z nepostavnimi sredstvi in silovitim uradniškim pritiskom voljeni zdanji kranjski deželni zbor razpusti in naj se nove zakonite in svo-

trebalo; kajti da navedem en slučaj, stoji na strani 108 utergal in nekaj vrst nižji včini.

Nenavadni zdita se mi frazi: „Ko je Marko umrl, imeli so vsi Markovi svoj kos kruha (!)“; — „izkopal sem globoko jamo, toda nijsem dobil ne enega denarja.“

Dovoljeno naj mi bode opozoriti tudi še na precejšno množico tiskovnih pogreškov, koji naj bi se pred upeljavo knjige še popravili. Taki tiskovni pogreški mej drugimi so:

Stran	4 mrtvaške	nam. mrtvaške;
„	21 ubogeza	„ ubozega;
„	26 ž njive	„ z njive;
„	27 privoščiti	„ privoščiti;
„	28 človek. oslepi	„ človek oslepi.;
„	32 tra- vnike	„ trav- nike;
„	32 me	„ ne;
„	59 živeza	„ živeža;
„	70 jasno, zelena	„ jasno zelena;
„	91 im	„ in;
„	93 ravimo	„ pravimo;

Stran 109 zdavilo nam. zdravilo;

„ 151 srečno „ srčno.

O pridanej slovnici za tretjo in četrto šolsko leto ne morem drugega kot dobro poročati in z veseljem bode vsak učitelj tudi njo pozdravil ter se je posluževal. Če kaj, želel bi tu in tam nekaj več nalog ali vaj, no, pa te si marljivi učitelj po danem navodu itak sam lahko preskrbi.

Kljubu tem in enakim pomanjkljivostim, koje pa mislim, da se bodo v kratkem popravile, smem vendar, oziraje se na nje mnoge, mnoge dobre lastnosti izdajateljem čestitati in smelo trdim, da, če še najdemo mnogo učiteljev, ki pravijo, da jim je ljubši stari Abecednik, kot nova „Začetnica“, tu ne bo nobeden rekel, da bi mu bilo ljubše dosedanje „Prvo berilo in slovnica“, kot ta nova čitanka, nego, da se na óno staro nobeden več ozrl ne bode.

Eno prošnjo bi pa še vendar imel, ki, da

si se morda neznatna zdi, je vendar nam učiteljem velike važnosti. Prosil bi namreč, da se sedanje, se vé, da še pred vpeljavo popravljene oblike in konstrukcije obdržé vsaj nekaj let čisto nespremenjene, da bo v šoli skupno čitanje mogoče, in da se učitelju ne bo tolikokrat pripetilo, da ko učitelj, če učenec, ki ima drugo izdajo od učitelja, kaj drugače čita, kot stoji v učiteljevej izdaji, učencu reče: „Kako čitaš?“ dobi za odgovor nekako: „Tako kot je tiskano!“ in res v knjigi učenčevej stoji tako, v učiteljevej pa drugače. In zopet se pri družih prilikah pripeti, da si otroci, imajoči v svojih čitankah tretjo vrsto oblike ali izraza kot učitelj in čitajoč otrok, mislijo: „E, g. učitelj nič ne popravljajo, nego kar napačno čitati pusté.“ Take ali enake pri-zore pri sedanjih naših slovenskih čitankah in nemških slovnica vsako uro lahko zapazimo. Kake ovire so to, si vsak sam lahko raztolmači. Zatorej obvarujte nas v prihodnje teh

bodne volitve razpišejo. — Nemškutarska svojat je silno razkačena nad to prošnjo. Čudno! Zakaj se nemška gospoda tako boje novih volitev? Če so oni res od ljudstva voljeni, če imajo res legalne glase — ej, pa bodo dobili pri novih volitvah zopet večino. Ravno to strastno vpitje pa kaže, da imajo slabe vesti in pa da znajo, da so si večino le „prihočevali“. Naj še pristavljamo, da vladna „Laibacher Zeitung“ zopet pri tej priliki pokazuje svoj stari „furor teutonicus“. Peticije slovenskih poslancev prej ni prinesla, včeraj si pa pač drzne reči, da je „eine ungehörige partei-enunciation“. Čudno je, da si upa uradni list, ki izhaja na vladne stroške, tako enostransko zanimati se za ono nemškutarsko stranko ali kliko, ki je zdaj v opoziciji proti Taaffejevi vladi.

— (Fcm. Kuhn) je šel v četrtek tu skozi v Postojno k vojaškim vajam.

— (Prestavljen) je iz Celja v Ljubljano deželne sodnije svetovalec Henrik Sajic (recte Zajec).

— (Poturčena Slovenka.) Tržaška „Edinost“ ima iz Aleksandrije dopis, ki pripoveduje, da je šla neka mlada Slovenka iz Tolmina pred nekimi leti v Aleksandrijo služiti; tam se je seznanila z nekim turškim bogatim muselmanom, kateri jo tako daleč zapelje, da se reva poturči, t. j. k turškej veri pristopi, in tam naseli. Ko njena mati to izve, obrne se do c. k. okr. glavarstva u Tolminu s prošnjo, naj blagovoli njeno hčer po kakem potu domu spraviti. C. k. okr. glavarstvo naznani konsulu u Aleksandriji, da to reč oskrbi, kar je tudi koj po svojih policajih (cavas) storil. Ker pa parobrod iz Aleksandrije v Trst odrine le vsak torek ob 4 uri popoldne, tedaj je bila omenjena Tolminka, po turški oblečena z zavito glavo in povrh še v „drugem“ stanu, odpeljana ob dveh popoldne na parobrod v kočiji, spremljala sta jo dva turška policaja, eden sedeč pri njej, drugi pri kočijaži. Ko dojde kočija do neke ozke ulice blizu morja, in ravno pod hišo Zaptije (policijske direkcije), nij jim bilo mogoče naprej, kajti ulica se je napolnila z več nego 200 turškimi postopači (carberini), tovariši ljubimca Fatiminega (Fatima si je vzela Tolminka ime po poturčenji), ki so jo hoteli odnesti, in se začeli obema policajema protiviti z rokami in palicami. Začel se je cel boj, eden omenjenih dveh policajev izdere sabljo v brambo zoper napadnike, ki so bili oboroženi

neprilicnostij zavsem, ali pa vsaj kolikor je mogoče!

Končavši svoje opazke, ne morem drugače, kot izreči željo, da bi po pravej, razumnej obravnavi sestavkov čitanka na vse strani plodonosno vplivala in da bi učencem besede o domu str. 114.:

„Tebe poznám,
Tebe čislám,
Kakor so mnogi storili;
Za te živim,
Za te gorim,
Kraj moj domači premili!“

res iz srca šle.

Kak lep izgled ljubezni do domovine nam podaja čitanka (str. 140) v pripovedi o Belizarju! Ne morem si kaj, da bi ga ne omenil tukaj, č. čitatelji mi bodo morebiti hvaležni. Znano je torej, kake velike zasluge si je Belizar za vzhodnje rimsko carstvo pridobil. A na stare dni — pravijo —

s puškami, in s katerih kopiti so družega policaja po imenu Mahmuda natepli, razorožili in ga v policijsko ječo djali. Prvi policaj Omar pa je z eno roko držal Tolminko, in z drugo sabljo, in gorje onemu ki bi se mu približal; na ves ta šunder pride vendar guverner Fahmi Mustafa paša, in ukaže peljati policaja Omarija in Tolminko v uradnico. Ko je izvedel kaj se je pripetilo, dal je policaju Omarju peljati Tolminko na parobrod. Sedaj pa, ko to pišem, je omenjena bedasta Tolminka doma pri svojej materi, in čaka ónega osodepolnega dneva, ko bode pokazala svojim sorodkinjam novorojenega Mahomedčeka.

— (Starinske gomile.) Iz Lembaha se v „Gosp.“ piše: V Režmanovem po domače Dobajevem lesu blizu Drave, 5 minut od Lembaha, so od ljudstva tako imenovane gomile. Da je celi hribček gotovo umetno narejen, ne naravno, se ne da tajiti. Pravljica o teh gomilah uže kaže, da je moralo nekaj posebnega biti. Sedajni posestnik istega lesa je pripovedoval, da je nekdo videl se vó pred leti velicega črnega psa na gomilah se kotati, ki je tak hrup delal, ko bi se celi les podiral, in od pastirjev si nobeden nij upal še po dnevi ne na gomile; po noči pa se jih je vse ogibalo. Gomile so na štiri ogle po korakih premerjene okoli 32 sožajev široke in 48 sežnjev dolge. Zgoraj so celo ravne. Na vse štirih krajih so nižave, kar priča, da se je zemlja jemala za povišanje hriba. Od vzhodnje strani je kakih 10 sežnjev, po drugih 2, 3—4 sežnjev visoki hribček. Po sredini je napravljena steza do Drave. Na robu je bil gotovo nekajid, ker smo pri kopanju na več krajih povsod našli uže skoro v rdečo zemljo spremenjene opeke. Zid nij bil širok in tudi ne globoko na dno sezidan. Vse kaže, da je bil bržčas starodavni rimski tabor, v katerem je bila po sredini steza napravljena do Drave zavoljo privajanja vodó. Kakor smo slišali, je pri Dunaju več enakih taborov bilo.

Razne vesti.

* (Velikansk požar.) Telegram poroča 22. t. m., da je prej ta dan gorelo v velikem francoskem mestu Bordeaux. Škode je za dva milijona, človek nij nobeden umrten.

* (Golobje poštarji.) Na Češkem imajo uže kar popolnem urejeno golobjo pošto mej Davljem in Podskalom. Od poslednjega kraja vozijo namreč po Moldavi parniki, in jemljó vsak dan soboj nekoliko golobov. V Davljem jim potem izročajo depeše, in vsakoršna vremenska poročila, ter jih izpuščajo. Brzolete ptice v slabej pol uri prihitó vselej

moral je Belizar, — celega cesarstva steber, slep miloščine prosit. Po krivem je bil zatožen in oslepili so ga; deček ga je moral o palici voditi, da si je živeža prosil.

Neki dan sedi ob potu blizu morja zunaj poglavitnega mesta. Večerno solnce prijazno sije, in slepi Belizar povpraša mladeniča: „Ali sije solnce tudi po Carigradu?“ — „Vse strehe se svetijo od solnca,“ odgovori mu deček. — Belizar se obrne proti Carigradu, nasmeje se in od veselja se mu potoči debela solza po bledem lici v živo brado. „Zakaj se obračate po nehvaležnem mestu, ki vam je ljubo luč vzelo?“ vpraša ga deček. Belizar mu lepo odgovori: „Jaz sem ljubil, ljubim in bodem ljubil deželo materino.“

Kaj pa delajo pri nas nekateri, ki celi čas svojega življenja le dobrote od „dežele materine“ uživajo! Toda — — konec!

nazaj v Podskal in prinesó v krilih najnovejše vesti.

* (Kedaj neha ženska ljubiti?) V Viterbu je ljubila 60letna starka 31letnega moža, in nje želja je bila, da jej ostane — zvest. To, se vé, nij bilo lahko možno, in mož je ostavil vélo cvetlico, ter si poiskal druge, mlajše. Ko starka izvé, da se ima nje bivši ljubimec poročiti, vzame nož, ga gré obiskat, in ga takó hudó rani vpičo vseh svatov, da je skoraj potem umrl. — Res, pravo je imela óna 70letna gospodična, katera je (kakor smo nekde čitali) bila vprašana: „kedaj ženske ne hajo ljubiti“, in je odgovorila: „vprašajte kakšno starejšo od mene!“

Dunajska borza 23. avgusta.

Enotni drž. dolg v bankovcih	65 gld.	65	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	67	70	„
Zlata renta	78	45	„
1860 drž. posojilo	124	25	„
Akcije narodne banke	822	—	„
Kreditne akcije	260	25	„
London	116	55	„
Srebro	—	—	„
Napol.	9	27	„
C. kr. cekini	5	50	„
Državne marke	57	10	„

Naznanilo.

Vsem svojim p. t. klientom in znancem imam čast naznaniti, da sem se iz toplice vrnil in da sem svoje zdravniško poslovanje zopet pričel. Ordiniram od 8.—9. ure zjutraj in od 3.—4. ure popoldne.

Vsega zdravilstva

Dr. J. Deré,

Accoucheur

(393—1)

V najem se dá

za jedno ali več let v **Cerknici** (Notranjsko) na glavnem trgu

prodajalnica,

sestoječa iz prostora za prodajanje, jedne sobe, jednega magacina in prostorne kleti. (389—1)

Natančneje izvé se v Ljubljani pri g. **Orešku** (trgovina s suknenim blagom) v špitalskih ulicah.

Mali oglasnik.

Na prodaj so: posestva na kmetih in hiše; v **najem** se odda: letna stanovanja in mesečne sobe, glediščne lože in prodajalnice; v **službo se sprejmo**: oskrbniki, pristavljia, dijaki in deklice v hrano in stanovanje, učenci za trgovino, in natakari; **službe iščejo**: kmetovalce in gozdar, kancelist, destilatér za žganje, gospodinje, hišne in pestunje, kuharice in babice. — Natančneje pové in druge oglase sprejema **F. Müllerjev Annoncen-Bureau** v Ljubljani. (391)

Za čiščenje in izboljšanje vina

najboljše, najhitreje in najcenejše sredstvo je

prava francoska žolca.

To, kakor tudi prosti navod, kako se rabí, dobi se zmirom z osebnim ali poštnim naročilom pri **A. Hartmannu v Ljubljani**, v Luka Tavčarjevi hiši. (330—10)

Najsijajnejši vseh zagotavljam. Troški za čiščenje znašajo za vsak hektoliter 4¹/₂ kr.

Stare železniške šine

za zidanje mostov in hiš,

najboljše in frišno

apno od cementa

v ceno prodajata (327—10)

Wogg in Radakovic,

trgovina z železom „zum gold. Anker“ v Celju.

Ferdinand Klemenčič,

uradno pooblaščen in prispečen civilni inženér za vse stroke stavb

v Ljubljani na rimske cesti (Gradišče) št. 17. (384—1)

priloga se p. n. oběinstvu za rešitev tehničnih vprašanj in izvršitev takih del.

Pisma, spričevala, obrise ali plane, račune itd., kateri so sestavljeni po pooblaščenem civilnem inženérju, veljajo pri oblastnih ravno toliko, kakor ko bi jih državni stavbeni uradniki pod uredsko oblastjo izdali.

Tucl.
23. avgusta:
Pri **Stani** Lavric iz Graden.
Paradeiser iz Dunaja. — Strazkaney
iz Trsta. — Schöneck iz Graden.
Zilger iz Dunaja.
Pri **Matti**: Herling iz Dunaja.
Ulrich iz Reke. — Lamsel, Blaschka,
Gussman, Trinkl iz Dunaja.
Pri avstrijskem cesarju: Levec
iz Doja.

**Landwirthschaftliche Landes-Mittelschule
Ober-Hermsdorf,**
Post Barzdorf in österr. Schlesien.
Das Schuljahr 1879—80 beginnt am **16. September.** Internat. — Deutsche Unterrichtssprache — Drei Jahrgänge. — Die absolvirten Studirenden können als Einjährig-Freiwillige in das k. k. Heer eintreten.
Programme sind zu beziehen von der Direction und Anmeldungen, mündlich oder schriftlich, werden von derselben bis **8. September** entgegen genommen.
Ferd. Janovsky,
(347—3) Curatoriums-Mitglied und Director.

„Riunione Adriatica di Sicurtà“
v Ljubljani zastopana po trgovcu gospodu
J. Perdanu,
cesarja Jožefa trg, zraven kranjske hranilnice,
zavaruje razen **poslopij** tudi
poljske pridelke,
proti škodi po požaru,
tudi **le na mesece** po najnižje ceni. (388)

Slavni glavni zastop
„Riunione Adriatica di Sicurtà“
v Ljubljani.

Smatram za svojo dolžnost slavnej zavarovalnice
„Riunione Adriatica di Sicurtà“ v Trstu
in nje glavnemu zastopniku, gospodu trgovcu **Perdanu**
za hitro in pošteno izplačanje po ognju mi prizadete škode
izreči najpristržnejšo zahvalo.

Pri tej priliki iskreno želim, da bi se prebivalstvo,
kadar se zavaruje proti ognju, posluževalo vaše izvrstne
zavarovalnice, kajti vsakdo je lahko zadovoljen, da je zava-
rovan pri tako poštenem zavodu.

Prosim Vas lepo, da to skromnim besedam izrečeno
zahvalo v „Slovenskem Narodu“ in „Laibacher Zeitung“,
katera lista sta v deželi najbolj razširjena, priobčite.

Na Vrhniki, dne 13. avgusta 1879.

Sè spoštovanjem

Franc Golob,
gospodar in posestnik.

(387)

Skoraj zastonj!

Od konkurzne uprave nedavno na nič prišle velike angleške
fabrike za britanija-srebro dobili smo nalog, da naj vse pri nas v za-
logi ležeče blago od britanija-srebra za majhno povračilo voznine in
1/4 dela plače delavske, oddamo.

Proti vposlanju svote novcev, ali pa tudi proti povzetju samo
6 gl. 75 kr. le kot povračilo voznine od Angleške do Dunaja in
kot neznatni del delavske plače, dobi vsakdo sledeče za četrti del
realne vrednosti, **skoraj zastonj**, in sicer:

- 6 kom. vrio dobrih **namiznih nožev**, z ročnikom od britanija-srebra, s pravo angleškimi srebrno-jeklenimi ostrinami.
- 6 „ **jako finih vilic**, britanija-srebro, iz jednega kosa.
- 6 „ **teških žlic za jedi** od britanija-srebra.
- 6 „ **žlic za kavo** od britanija-srebra, najboljše kvaliteti.
- 1 **maslinski zajemalce** za mleko od britanija-srebra.
- 1 **teški zajemalce** za juho od britanija-srebra.
- 6 **podstavkov za nože** od britanija-srebra.
- 6 kom. **Viktorija-podstavkov**, fino cizelirani.
- 2 **krasna namizna svečnika** od britanija-srebra.

Vseh teh 40 komadov, ki so veljali prej 25 gld., stane zdaj vseh 40 ko-
madov skupaj **le 6.75 gld.**

40 kom. Vse te reči so izdelane iz najfinejšega britanija-srebra, ki je na celem svetu jedina kovina, katera ostane večno bela, in se od pravega srebra tudi po 20letnem rabljenju ne more razločiti, za kar se **garantuje.** (388—5)

Naslov in jedini kraj za naročila v c. kr. avstro-ogerskih provincijah:
General-Depot der I. engl. Britannia-Silber-Fabriken:
Blau & Kann, Wien, I. Elisabethstrasse Nr. 6.

**Na uradno koncesijoniranem
trgovinskem zavodu za pouk
in odgojo** (371—2)

v Mariboru na Štajerskem,

prične so **tretje šolsko leto** dne 15. septembra
t. l. Zavod obseza dva letna oddela, v katerih se
podučuje naslednje obligatne predmete: nemški in
francoski, geografija, zgodovina, blagovnanstvo,
jednotno in dvojno knjigovodstvo, trgovinsko do-
pisovanje, trgovinska znanost, trgovinski zakon,
menjična pravica, narodno gospodarstvo, trgovinsko
arimetiko in pisanje. Prostovoljni predmeti so:
italijanski, slovenski in stenografija. Izvrstna pripo-
ročila. — Programe pošilja na zahtevanje zastonj in
franko **prof. Peter Resch, lastnik in vodja.**

Lepe in po ceni

klobuke in čepke,

kakor tudi

kožuhovino

prodaja

Anton Krejči,

v Ljubljani, na kongresnem trgu na ogli glediščnih
ulic. (284—10)

Gospodu **Bogoljubu Kordiku,**
lekarnarju v Slovenjem Gradcu.

Vaša blagorodnost!

Na vašo željo potrjuje vam s tem predstojni-
stvo okrajnega društva zdravnikov v Mariboru, da je
več članov imenovanega društva vaš

sirup od željeza

pri chlorozi (bledici) in slabosti po hudih boleznih
na odraslih in otrocih z dobrim vspehom poskusilo,
in da je zaradi okusa primešanega jabelko-kislega
željeza izvrsten. (369—2)

Za okrajno društvo zdravnikov v Mariboru:

Dr. Rajmund Grögl, **Dr. Artur Mali,**
zapisnikar. predstojnik.

Zalogo v Ljubljani imajo bratje Krisper.
Cena jedne sklenice gld. 1, s pošto gld. 1.20.

Izdatelj in urednik **Josip Jurčič.**

Adolf Eberl,
zaloga oljnatih barv, laka in firneža,
v Ljubljani, (335—12)
na Marijnem trgu, poleg frančiškanskega mostu.

Dva trgovska učenca,

slovenskega in nemškega jezika v pisavi in govoru
zmožna, od dobrih staršev, se sprejmeta.
Ponudbe naj se pošljejo **And. Elsbacherju**
v Laškem trgu na spodnjem Štajerskem. (382—2)

Dva glavna zastopa za Kranjsko

ima

Josip Strzelba

v Ljubljani, št. petersko predmestje št. 30.

I. „Phönix“ v Londonu,

najstarejša zavarovalnica **zoper ogenj**, obstoji uže od leta 1782, ima
12 milijonov premoženja, zavaruje po nizkej ceni, in škode takoj in pošteno
izplačuje.

II. „Januš“ na Dunaju,

tudi najstarejša vzajemna zavarovalnica **na življenje**, obstoji uže od
leta 1839, zavaruje v vseh kombinacijah po najnižje ceni.

Priporočam torej svojega potovalnega zastopnika, gospoda

Alojzija Breskvarja

slavnemu občinstvu na mnogobrojno zavarovanje na duši in telesi, to se pravi:
na življenje in proti ognju. (390—1)

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.